

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài	1
2. Tình hình nghiên cứu đề tài	2
2.1. Một số công trình nghiên cứu trong nước	2
2.2. Một số công trình nước ngoài	3
3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu.....	3
3.1. Mục đích nghiên cứu.....	4
3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu	4
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	4
4.1. Đối tượng nghiên cứu	4
4.2. Phạm vi nghiên cứu.....	4
5. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu.....	4
5.1. Phương pháp luận nghiên cứu.....	5
5.2. Phương pháp nghiên cứu	5
6. Những đóng góp mới của luận văn.....	5
7. Bố cục của luận văn	6
CHƯƠNG 1.	7
MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ PHÁP LUẬT VỀ TÊN MIỀN.....	7
1.1. Tổng quan về tên miền và pháp luật về tên miền	7
1.1.1. Khái niệm, đặc điểm và phân loại tên miền	7
1.1.2. Khái niệm pháp luật về tên miền và nguyên tắc bảo hộ tên miền.....	8
1.2. Tổng quan pháp luật tên miền.....	9
1.2.1. Chính sách giải quyết tranh chấp tên miền thống nhất – UDRP	9
1.2.2. Pháp luật Mỹ	9
1.2.3. Pháp luật Ấn Độ	10
1.2.4. Những kinh nghiệm từ nghiên cứu pháp luật thế giới	10
KẾT LUẬN CHƯƠNG 1.....	12

CHƯƠNG 2	13
THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VÀ THỰC TIỄN THỰC HIỆN	13
PHÁP LUẬT VỀ TÊN MIỀN.....	13
2.1. Thực trạng pháp luật Việt Nam về tên miền.....	13
2.1.1. Quy định của pháp luật về tên miền	13
2.1.2. Đánh giá thực trạng pháp luật về tên miền	15
2.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về tên miền	15
2.2.1 Thực tiễn đăng ký tên miền .vn tại Việt Nam	15
2.2.2. Thực tiễn đăng ký tên miền quốc tế tại Việt Nam	15
2.2.3. Thực tiễn bảo hộ tên miền chứa nhãn hiệu	15
2.2.4. Thực tiễn về về bảo hộ tên miền	16
KẾT LUẬN CHƯƠNG 2.....	17
CHƯƠNG 3	18
ĐỊNH HƯỚNG, GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ TÊN MIỀN	18
3.1. Định hướng hoàn thiện pháp luật Việt Nam về tên miền	18
3.1.1. Hoàn thiện quy định pháp luật đảm bảo quản lý, cấp phát và sử dụng tên miền hiệu quả	18
3.1.2. Hoàn thiện pháp luật xử lý xung đột giữa tên miền và sở hữu trí tuệ, thiết lập bảo hộ tên miền chứa nhãn hiệu và hạn chế tối đa tranh chấp tên miền	18
3.1.3. Hoàn thiện quy định pháp luật về tên miền theo chiều hướng phát triển chung của quốc tế, đảm bảo khả năng hội nhập và phát triển.....	18
3.2. Nhóm giải pháp hoàn thiện pháp luật về tên miền	19
3.2.1. Các giải pháp hoàn thiện quy định về đăng ký và cấp phát tên miền .	19
3.2.2. Các giải pháp hoàn thiện quy định về tên miền chứa nhãn hiệu	19
3.2.3. Giải pháp hoàn thiện quy định về thẩm quyền đại diện đối với tên miền	19
3.2.4. Giải pháp hoàn thiện quy định liên quan đến chuyển nhượng quyền sử dụng tên miền	19
3.3. Nhóm giải pháp về tổ chức thực hiện quy định pháp luật về tên miền .	20

3.3.1. Đối với chủ thể quản lý.....	20
3.3.2. Đối với các chủ thể đăng ký và sử dụng.....	20
KẾT LUẬN CHƯƠNG 3.....	21
KẾT LUẬN.....	23

LỜI NÓI ĐẦU

1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài

Tên miền là công cụ thực hiện chức năng định danh địa chỉ của Internet. Do đó, việc sở hữu tên miền không chỉ là phương tiện để hội nhập với sự phát triển của công nghệ thông tin mà còn mang nghĩa thực tiễn trong chiến lược phát triển và quảng bá sản phẩm, dịch vụ, đem lại khả năng nhận diện thương hiệu cho các doanh nghiệp trong môi trường Internet. Tính chất thương mại của tên miền là nguyên nhân chủ yếu dẫn đến tình trạng chiếm dụng và đầu cơ tên miền vì mục đích lợi nhuận và cạnh tranh không lành mạnh, dẫn đến tranh chấp tên miền giữa các bên. Do đó, việc thiết lập hành lang pháp lý bảo vệ tên miền và quyền lợi của các chủ thể liên quan là điều hết sức cần thiết.

Để đáp ứng nhu cầu đó, Việt Nam đã đưa ra những quy định về quản lý và sử dụng tên miền, trong đó phải kể đến nỗ lực xây dựng chính sách phát triển và quản lý tên miền quốc gia cấp cao nhất. Các văn bản quy phạm pháp luật điều chỉnh đã được ban hành bao gồm Luật công nghệ thông tin 2006, Luật sở hữu trí tuệ 2005, Luật Viễn thông 2009... cùng theo đó là các văn bản hướng dẫn thi hành khác nhau nhằm điều chỉnh các hoạt động cấp phát và sử dụng tên miền phù hợp với tình hình phát triển kinh tế, xã hội của đất nước. Sự kiện Việt Nam trở thành thành viên chính thức thứ 143 của ccNSO - tổ chức trực thuộc tổ chức quản lý tên miền và địa chỉ Internet quốc tế (ICANN) vào năm 2013 là cơ hội để Việt Nam có thể đưa ra những ý kiến phát triển chính sách quản lý tên miền phù hợp với quốc gia mình, là nền tảng để xây dựng và hoàn thiện hệ thống pháp luật về tên miền. Tuy nhiên, thực tế Việt Nam vẫn đang là một quốc gia non trẻ trong hoạt động lập pháp đối với lĩnh vực quản lý trên miền. Điều này đã được thể hiện thông qua thực tiễn áp dụng các quy định của pháp luật, quá trình đăng ký và sử dụng tên miền đã phát sinh một số mâu thuẫn và bất cập đến từ việc áp dụng chồng chéo các văn bản vi phạm pháp luật hay sự thiếu hụt cơ chế quản lý tên miền trong hệ thống pháp luật Việt Nam hiện hành. Trước tình hình đó, cần thiết phải có những nghiên cứu về đánh giá và phân tích những hạn chế trong quy định này, qua đó hoàn thiện hành lang pháp lý về tên miền.

Từ những lý do trên, nhận thức được tầm quan trọng của việc nghiên cứu lĩnh vực này, tác giả đã lựa chọn vấn đề "*Pháp luật về tên miền*" là đề tài

ngiên cứu cho luận văn thạc sĩ của mình với mong muốn có cái nhìn toàn diện nhất về quá trình quản lý và sử dụng tên miền, qua đó đánh giá, phân tích được những mặt hạn chế và đưa ra giải pháp để hoàn thiện các quy định của pháp luật về tên miền.

2. Tình hình nghiên cứu đề tài

2.1. Một số công trình nghiên cứu trong nước

- Luận văn thạc sĩ của Nguyễn Thị Hồng Linh (2014) về *"Pháp luật Việt Nam về tên miền liên quan đến nhãn hiệu"*, khoa Luật, Đại học Quốc gia Hà Nội. Luận văn tập trung về việc phân tích các vấn đề liên quan đến tên miền, nhãn hiệu và mối liên hệ, tác động qua lại của hai yếu tố này. Đồng thời, trên cơ sở phân tích những quy định của pháp luật hiện hành về tên miền liên quan đến nhãn hiệu, tác giả đã chỉ ra những bất cập và hạn chế, qua đó đưa ra giải pháp hoàn thiện.

- Bài viết *"So sánh chính sách giải quyết tranh chấp tên miền của một số quốc gia ASEAN và kinh nghiệm cho Việt Nam"* của tác giả Phan Ngọc Tâm đăng trên Tạp chí khoa học pháp lý số 02/2015. Bài viết đưa ra cái nhìn toàn diện của hệ thống giải quyết tranh chấp tên miền của một số quốc gia, qua đó nhìn nhận điểm hạn chế trong hệ thống pháp luật Việt Nam.

- Trung tâm thương mại quốc tế WIPO (2004) *"Những điều chưa biết về Sở hữu trí tuệ - tài liệu hướng dẫn cho các doanh nghiệp xuất khẩu vừa và nhỏ"*. Đây là tài liệu cơ bản bao gồm nội dung về thương mại điện tử và ứng dụng công nghệ thông tin cho các doanh nghiệp mà trong đó những vấn đề về đăng ký và sử dụng tên miền là nội dung trung tâm.

- Luận văn thạc sĩ của Nguyễn Việt Thịnh (2013) về *"Giải quyết tranh chấp tên miền Internet Việt Nam"*, Khoa Luật, Đại học Quốc gia Hà Nội. Trong luận văn, tác giả phân tích cơ sở lý luận của tranh chấp tên miền, đưa ra chính sách giải quyết tranh chấp quốc tế của một số quốc gia và chỉ ra nhu cầu cũng như kiến nghị hoàn thiện pháp luật về giải quyết tranh chấp tên miền tại Việt Nam.

- Bài viết của tác giả Vũ Phương Lan về *"Bảo hộ nhãn hiệu hàng hóa trong Internet"* được đăng trên Tạp chí Luật học số 01/2013.

- Bài viết *"Chính sách giải quyết tranh chấp tên miền thống nhất và những vấn đề đặt ra với doanh nghiệp Việt Nam"* của tác giả Lê Thị Thu Hà và

Đào Kim Anh, Tạp chí nghiên cứu lập pháp của Văn phòng Quốc Hội, số 15(247) tháng 8 năm 2013 đưa ra cái nhìn khái quát về những ưu nhược điểm của chính sách UDRP. Qua đó, đặt ra những vấn đề, kinh nghiệm cho doanh nghiệp cho doanh nghiệp Việt Nam trong việc áp dụng chính sách này.

- Bài viết "*Xử lý tên miền vi phạm luật Sở hữu trí tuệ*"; "*Thực tiễn pháp luật và đề xuất hoàn thiện*" của tác giả Phạm Văn Toàn, TP Thanh tra 3. Bài viết chỉ ra sự mâu thuẫn giữa tên miền và sở hữu trí tuệ khi Pháp luật Việt Nam hiện hành quy định song song cách hiểu về hướng giải quyết tên miền chứa thành phần nhãn hiệu được bảo hộ.

2.2. Một số công trình nước ngoài

Trước hết phải kể đến tài liệu RFC (Đề nghị duyệt thảo và bình luận), là các bản ghi nhớ chứa những lập luận và phương pháp mới cho ứng dụng công nghệ Internet mà trong đó RFC 1123 là bản ghi nhớ mới nhất đưa ra khái niệm về kết cấu kỹ thuật cơ bản nhất của tên miền, giúp người đọc có cái nhìn toàn diện nhất về thành phần cấu thành của tên miền.

Bên cạnh đó, không thể không đề cập đến Chính sách giải quyết tranh chấp tên miền thống nhất "*Uniform Domain Nam Dispute Resolution Policy (August 26, 1999)*". Đây là công trình thể hiện một cách khái quát và đầy đủ nhất những điều kiện và cách thức giải quyết tranh chấp liên quan đến tên miền quốc tế hiện nay do Tổ chức ICANN kết hợp với WIPO soạn thảo và ban hành.

Dựa trên những quy định từ tài liệu trên của ICANN, Froomkin A. Michael (2000) đã đưa ra nghiên cứu của mình với đề tài "*Wrong turn in Cyberspace: Using ICANN to Route Around the APA and the Constitution*". Tài liệu này tập trung đánh giá tác động ảnh hưởng từ những quy định của ICANN đến hành lang pháp lý của Hoa Kỳ nhằm đưa ra sự đánh giá về tính phù hợp của chúng đối với pháp luật quốc gia. Bên cạnh đó, tài liệu của Munich Intellectual Property Law Center (2011) "*What is in a name?*" *A Comparative Look at the ICANN Unniform Domain Dispute Resolution Policy and the United State Anti-Cybersquatting Protection Act*" là đề tài nghiên cứu về định nghĩa, các đặc tính về tên miền và quan trọng nhất chính là việc đưa ra sự so sánh các quy định từ chính sách giải quyết tranh chấp của UDRP với Đạo luật Chống chiếm dụng tên miền bảo vệ người tiêu dùng Hoa Kỳ.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

Mục đích của việc nghiên cứu để đưa ra các nhóm giải pháp hoàn thiện pháp luật và tổ chức thực hiện pháp luật về tên miền trên cơ sở phân tích những vấn đề lý luận, nghiên cứu các quy định của pháp luật hiện hành về tên miền nói chung cũng như tham khảo từ thực tiễn áp dụng, phát hiện những bất cập, vướng mắc.

3.2 Nhiệm vụ nghiên cứu

Thứ nhất, nghiên cứu cơ sở lý luận chung về tên miền như khái niệm, phân loại, đặc điểm của tên miền; các quy định của pháp luật về đăng ký, cấp phát, sử dụng và giải quyết tranh chấp tên miền quốc gia Việt Nam và tên miền quốc tế.

Thứ hai, nghiên cứu, đánh giá các quy định của pháp luật về tên miền qua đó chỉ ra được những điểm bất cập và chưa hợp lý trong quá trình áp dụng quy định của pháp luật vào thực tiễn. Việc đánh giá quá trình thực tiễn áp dụng pháp luật Việt Nam về tên miền là tiền đề cho việc xây dựng các giải pháp, kiến nghị để sửa đổi, bổ sung và hoàn thiện hành lang pháp lý về tên miền nói chung và bảo hộ tên miền nói riêng.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Đề tài tập trung nghiên cứu trên cơ sở các quan điểm, các quy định của pháp luật Việt Nam, quá trình áp dụng các quy định của pháp luật trong thực tiễn ở Việt Nam về tên miền để qua đó đưa ra một số đề xuất, kiến nghị hoàn thiện pháp luật trong lĩnh vực này.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

Phạm vi không gian: Đề tài nghiên cứu những vấn đề lý luận và thực tiễn pháp luật về tên miền tại Việt Nam hiện nay, trong đó tập trung vào vấn đề trọng tâm là bảo hộ tên miền thông qua ba hướng tiếp cận: (i) nguyên tắc đăng ký và cấp phát tên miền; (ii) mối liên hệ giữa tên miền và tên nhãn hiệu được bảo hộ; (iii) các vấn đề phát sinh từ việc sử dụng tên miền dưới sự điều chỉnh của pháp luật.

- *Về thời gian*: Từ năm 2013- 2018

- *Địa bàn*: Địa bàn cả nước

5. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu

5.1. Phương pháp luận nghiên cứu

Để thực hiện đề tài này, tác giả đã dựa trên cơ sở phương pháp luận của chủ nghĩa duy vật biện chứng và duy vật lịch sử của chủ nghĩa Mác – Lê Nin; chính sách phát triển kinh tế trong thời kỳ hội nhập quốc tế để giải quyết nhiệm vụ đặt ra.

5.2. Phương pháp nghiên cứu

- Phương pháp phân tích được sử dụng nhiều nhằm đánh giá các vấn đề lý luận, các quy định của pháp luật cũng như thực tiễn áp dụng các quy định của pháp luật về quản lý, đăng ký, và sử dụng tên miền, đồng thời đưa ra những kiến nghị về mặt lập pháp cũng như mặt tổ chức nhằm đạt được mục tiêu nghiên cứu của Luận văn.

- Phương pháp thống kê được áp dụng trong quá trình đánh giá thực tiễn áp dụng trong quá trình đánh giá thực tiễn áp dụng pháp luật về tên miền.

- Phương pháp tổng hợp được sử dụng để đánh giá, tổng kết những vấn đề đã phân tích, chứng minh từ đó rút ra những kết luận, kiến nghị, giải pháp nhằm đạt được mục tiêu của đề tài.

- Phương pháp so sánh luật học được áp dụng thông qua việc nghiên cứu và so sánh pháp luật Việt Nam với pháp luật quốc tế về tên miền.

6. Những đóng góp mới của luận văn

Thứ nhất, luận văn sẽ tiếp tục nghiên cứu và làm rõ một số vấn đề về lý luận liên quan đến tên miền dựa trên những kế thừa và đánh giá những kết quả của các công trình nghiên cứu trong nước và một số công trình nước ngoài. Từ đó, nêu ra cái nhìn tổng quan về mặt lý luận những nội dung cơ bản của các quy định pháp luật Việt Nam về tên miền.

Thứ hai, luận văn tập trung làm rõ cơ sở lý luận về tên miền cũng như khái quát lại những nội dung cơ bản của pháp luật về tên miền nói chung và pháp luật Việt Nam nói riêng. Từ những cơ sở trên, luận văn sẽ chỉ ra các khó khăn, bất cập và thiếu sót các quy định pháp luật về tên miền.

Thứ ba, do việc thiếu hụt các quy định và một số bất cập trong quá trình áp dụng các quy định của pháp luật về bảo hộ tên miền đã tạo ra một số lỗ hổng trong việc bảo vệ quyền sử dụng tên miền cho các cá nhân, tổ chức tham gia vào mối quan hệ này. Cùng với đó, thực tiễn áp dụng pháp luật Việt Nam về bảo hộ tên miền chưa thực sự hiệu quả cũng như sự mâu thuẫn về tên miền và

Luật SHTT là yếu tố ảnh hưởng đến việc bảo hộ tên miền chứa nhãn hiệu. Chính vì vậy, Luận văn đã đề xuất một số nhóm giải pháp về những quy định của pháp luật Việt Nam về tên miền được đưa ra dựa trên nhu cầu thắt chặt quá trình quản lý việc đăng ký cũng như sử dụng tên miền nói chung và tên miền chứa nhãn hiệu nói riêng nhằm thiết lập hành lang pháp lý bảo hộ tên miền một cách hiệu quả hơn.

7. Bố cục của luận văn

Chương 1. Một số vấn đề lý luận và pháp luật về tên miền.

Chương 2. Thực trạng pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về tên miền.

Chương 3. Định hướng, giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về tên miền.

CHƯƠNG 1.

MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ PHÁP LUẬT VỀ TÊN MIỀN

1.1 Tổng quan về tên miền và pháp luật về tên miền

1.1.1 Khái niệm, đặc điểm và phân loại tên miền

1.1.1.1 Khái niệm tên miền

Tên miền theo định nghĩa của Tổ chức Sở hữu trí tuệ Thế Giới (WIPO) chính là tên thân thiện của các địa chỉ Internet và thường được sử dụng để tìm kiếm các website (Nguyên văn “Domain names are the human-friendly forms of Internet addresses, and are commonly used to find web sites”). Theo tác giả Fromkin, A. Michael, tên miền là những chỉ bảo độc nhất, giống như địa chỉ trên phố và vẫn được gọi là “*địa chỉ máy tính thân thiện với người*”¹. Cả hai định nghĩa trên mặc dù đã xác định được chức năng cơ bản nhất của tên miền là một địa chỉ định danh, đại diện tóm gọn cho những con số IP truy cập thông thường.

Theo quy định của Pháp luật Việt Nam, cụ thể là tại Khoản 4, Điều 2 Thông tư 24/2015/TT-BTTTT ngày 18/08/2015 Quy định về quản lý và sử dụng tài nguyên Internet đã định nghĩa tên miền là tên được sử dụng để định danh địa chỉ Internet của máy chủ gồm các dãy ký tự cách nhau bằng dấu “.”, bao gồm tên miền dùng các ký tự dựa trên cơ sở bảng mã ASCII (tên miền mã ASCII) và tên miền dùng bảng chữ cái dựa trên cơ sở ngôn ngữ truyền thống của từng quốc gia (tên miền đa ngữ). Về cơ bản, định nghĩa về tên miền Việt Nam dựa trên khái niệm của WIPO và đặc điểm về cấu trúc của tên miền do RFC đưa ra. Do đó, nếu xét theo góc độ kinh tế và chức năng của tên miền đối với các doanh nghiệp, pháp luật Việt Nam hiện nay vẫn chưa có cái nhìn nhận thực chất tên miền như là một tài sản có giá trị, mang tính chất thương mại cao, đặc biệt là xét theo góc độ tên miền trùng hoặc tương tự với tên nhãn hiệu được pháp luật sở hữu trí tuệ (SHTT) bảo hộ, đặc biệt là nhãn hiệu nổi tiếng. Vì vậy, tác giả đã đưa ra khái niệm tên miền dựa trên quan điểm cá nhân, dưới góc độ thương mại, nhằm đưa ra sự giải thích thể hiện đầy đủ nhất chức năng của tên miền như sau:

¹ Fromkin, A. Michael (2000), Wrong Turn in Cyberspace: Using ICANN to Route Around the APA and the Constitution.

“ Tên miền là tên gọi nhằm định danh một địa chỉ Internet nhất định, đồng thời là dấu hiệu phân biệt của chủ thể này với chủ thể khác khi cùng tham gia vì mục đích thương mại trong môi trường Internet.”

1.1.1.2. Đặc điểm của tên miền

- Tên miền chỉ được sử dụng bởi một người đăng ký.
- Tên miền tạo ra sự độc quyền và duy nhất trong môi trường Internet toàn cầu.

- Khả năng tìm thấy trên Internet.

- Tên miền không bị giới hạn bởi phạm vi lãnh thổ, quốc gia.

- Tên miền mang tính chất thương mại.

1.1.1.3. Phân loại tên miền

- Tên miền cấp cao cấp dùng chung (generic Top-level Domains – gTLDs)

- Tên miền quốc gia cấp cao nhất (Country code Top level domains – ccTLDs).

- Tên miền cấp cao nhất hạ tầng (iTLD)

- Tên miền cao cấp nhất mới (New Generic Top Level Domain – New gLTD)

1.1.1.4. Đăng ký tên miền

Thứ nhất, về nguyên tắc thực hiện

Thứ hai, về quy trình thực hiện

1.1.2. Khái niệm pháp luật về tên miền và nguyên tắc bảo hộ tên miền

1.1.2.1. Khái niệm pháp luật về tên miền

“Pháp luật về tên miền là tổng hợp những quy phạm pháp luật do cơ quan có thẩm quyền ban hành hoặc thừa nhận nhằm điều chỉnh các mối quan hệ phát sinh trong quá trình quản lý, đăng ký và sử dụng tên miền giữa các chủ thể là cơ quan quản lý tên miền với các cá nhân, tổ chức có nhu cầu đăng ký hoặc giữa các cá nhân, tổ chức với nhau nhằm mục tiêu bảo hộ tên miền cho các chủ thể sử dụng hợp pháp”.

1.1.2.2. Nguyên tắc bảo hộ tên miền

“Nguyên tắc bảo hộ tên miền là những quy định chung được đặt ra nhằm làm cơ sở cho việc xác định tên miền được phép cấp phát cho chủ thể có nhu cầu đăng ký tên miền”.

1.1.2.3. Khung pháp luật về tên miền

Thứ nhất về quản lý tên miền quốc gia Việt Nam

Hiện nay, Trung tâm Internet Việt Nam (VNNIC) là đơn vị trực thuộc Bộ Thông tin và Truyền thông là cơ quan có thẩm quyền trong việc quản lý trong lĩnh vực tên miền.

- Đăng ký và cấp phát tên miền .vn
- Tạm ngừng hoạt động và thu hồi tên miền .vn
- Đấu giá, chuyển nhượng tên miền .vn

Thứ hai về quản lý tên miền quốc tế

Đối với tên miền quốc tế, ICANN và nhà đăng ký tên miền chính thức (Accredited Registra) của ICANN là nơi cấp phát chính thức thông qua sự liên kết với các Nhà đăng ký tên miền tại các quốc gia – nơi có nhu cầu đăng ký và sử dụng. Việc giám sát hoạt động đăng ký về tên miền quốc tế cũng thuộc thẩm quyền của Bộ Thông tin và Truyền thông mà cụ thể là VNNIC.

Thứ ba về giải quyết tranh chấp tên miền

Tranh chấp tên miền được giải quyết theo hình thức:

- Hòa giải, tương lượng;
- Trọng tài;
- Tòa án.

1.2. Tổng quan pháp luật tên miền

1.2.1. Chính sách giải quyết tranh chấp tên miền thống nhất – UDRP

Chính sách giải quyết của một số nước về cơ bản dựa trên Chính sách Giải quyết tranh chấp tên miền thống nhất (UDRP – Uniform Domain Dispute Resolution Policy) do ICANN thiết lập dựa trên cơ sở khuyến nghị của tổ chức Sở hữu trí tuệ thế giới (WIPO) nhằm tạo ra một thủ tục hành chính bắt buộc đối với các chủ thể đăng ký tên miền. Đây là chính sách giải quyết tranh chấp tên miền quốc tế. Với bản chất là một thủ tục hành chính bắt buộc, UDRP tạo ra sự ràng buộc cho các chủ thể tham gia vào quan hệ giải quyết tranh chấp cho dù có xảy ra tình trạng bất hợp tác giữa các bên hay không. Mục tiêu của ICANN chính là tạo ra một cơ chế thống nhất trên toàn thế giới nhằm giải quyết tranh chấp về tên miền quốc tế và ngăn chặn tình trạng chiếm dụng, đầu cơ tên miền.

1.2.2. Pháp luật Mỹ

Về chính sách giải quyết tranh chấp tên miền, Mỹ là quốc gia xây dựng cơ chế giải quyết dựa trên chính sách UDRP của ICANN. Do đó, về cơ bản, nội

dung chính sách giải quyết của Mỹ có nét tương đồng với nội dung giải quyết của UDRP. Theo đó, để có thể tiến hành khởi kiện, nguyên đơn buộc phải chứng minh được các nội dung sau:

- Tên miền trùng hoặc gây nhầm lẫn tương tự đến nhãn hiệu hoặc dịch vụ mà nguyên đơn có quyền liên quan.

- Bên bị khởi kiện không có quyền hay lợi ích hợp pháp gì đối với tên miền.

- Tên miền đã được đăng ký với ý đồ xấu hoặc được sử dụng để thực hiện ý đồ xấu².

1.2.3. Pháp luật Ấn Độ

Chính sách giải quyết tranh chấp tên miền .INDRP được Ấn Độ xây dựng dựa trên nền tảng chính sách UDRP. Trong khi chính sách .INDRP chỉ điều chỉnh những tên miền được đăng ký và sử dụng có đuôi là *.in*, do đó tên miền cấp cao dùng chung và của một số quốc gia lại phải chịu sự điều chỉnh của UDRP. Với UDRP, nguyên đơn ở đây có quyền lựa chọn nộp đơn khởi kiện tới các tổ chức giải quyết tranh chấp do ICANN ủy nhiệm như Trung tâm hòa giải và trọng tài WIPO hay Diễn đàn trọng tài quốc gia (NAF) và theo chính sách của Ấn Độ, Cục đăng kiểm tên miền .IN sẽ là chủ thể có quyền lựa chọn trọng tài để giải quyết. Chính sách .INDRP không điều chỉnh việc thỏa thuận trong khi UDRP cho phép hai bên tranh chấp có thể thỏa thuận trước khi mở phiên toàn xét xử chính thức. Bên cạnh đó, một điểm khác biệt quan trọng giữa hai chính sách này là việc .INDRP không điều chỉnh đến trường hợp một tên miền sẽ bị xóa bỏ, chuyển nhượng hoặc thay đổi trong khi UDRP công nhận cả ba trường hợp trên.

1.2.4. Những kinh nghiệm từ nghiên cứu pháp luật thế giới

Thứ nhất, về nội dung của chính sách giải quyết tranh chấp tên miền thống nhất (UDRP) đưa ra các điều khoản và điều kiện về giải quyết các tranh chấp liên quan đến việc đăng ký và sử dụng tên miền. Quy trình giải quyết tranh chấp theo thủ tục này được quy định tại phần 4 của UDRP sẽ được thực hiện theo Điều lệ giải quyết tranh chấp tên miền (Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy) và Điều lệ giải quyết tranh chấp của các cơ quan cung cấp dịch vụ giải quyết tranh chấp.

² ICANN (August 26, 1999), Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy. 4b

- * Chủ thể đăng ký phải đảm bảo và thực hiện đúng dẫn tên miền.
- * Thay đổi, hủy bỏ hoặc chuyển nhượng.
- * Thủ tục giải quyết tranh chấp bắt buộc
- * Các tranh chấp và kiện tụng khác.
- * Vai trò của cơ quan quản lý và cấp phát tên miền trong việc giải quyết các tranh chấp.
 - * Duy trì tình trạng của tên miền.
 - * Chuyển nhượng tên miền trong thời gian có tranh chấp.
 - * Sửa đổi chính sách.

Thứ hai, về chính sách giải quyết tranh chấp tên miền Internet của một số quốc gia trên thế giới. Ngoài phương thức giải quyết theo thỏa thuận, có hai phương thức khác để giải quyết các tranh chấp liên quan đến tên miền đó là giải quyết tranh chấp thông qua cơ quan hành chính và giải quyết tranh chấp thông qua cơ quan tư pháp.

KẾT LUẬN CHƯƠNG 1

Cơ sở lý luận của pháp luật về tên miền là nội dung chính được thể hiện xuyên suốt trong Chương 1 thông qua việc nghiên cứu và phân tích những nội dung sau đây:

1. Tên miền là địa chỉ định danh trên Internet được sử dụng để tìm kiếm các trang điện tử trực tuyến trên Internet, đồng thời tên miền còn là công cụ quan trọng của các doanh nghiệp trong chiến lược quảng bá phát triển sản phẩm, dịch vụ của mình trên thị trường số. Với đặc trưng là một cơ sở dữ liệu kết nối các địa chỉ số trên cơ sở một – một với chữ cái tương ứng dễ nhớ đơn giản nhất, tên miền mang những đặc điểm cơ bản về cấu trúc; khả năng tìm thấy trên Internet; giới hạn, phạm vi sử dụng, tính chất thương mại; tính độc quyền và duy nhất.

2. Pháp luật về tên miền hướng đến việc điều chỉnh những mối quan hệ giữa các chủ thể liên quan đến việc đăng ký và trong quá trình sử dụng tên miền bao gồm pháp luật chung của quốc tế và hệ thống pháp luật riêng biệt của mỗi quốc gia. Nguyên tắc “first come – first served” trong đăng ký, cấp phát tên miền là nguyên tắc chung áp dụng cho mọi quốc gia trên thế giới.

3. UDRP là chính sách giải quyết tranh chấp áp dụng cho các tên miền quốc tế có yếu tố nhãn hiệu là những nội dung điều chỉnh quan trọng của pháp luật chung về tên miền hiện nay. Mỹ và Ấn Độ là những quốc gia có nền công nghệ thông tin phát triển, do đó việc nắm được những quy định cơ bản trong hệ thống pháp luật của những nước này có thể học hỏi được những nguyên tắc chung đối với tên miền của thông lệ quốc tế và sự khác nhau trong chính sách giải quyết tranh chấp tên miền dưới góc độ so sánh với UDRP.

4. Pháp luật Việt Nam điều chỉnh về tên miền bao gồm các nội dung chính sau: (i) chính sách quản lý tên miền .vn; (ii) chính sách quản lý tên miền quốc tế và (iii) chính sách giải quyết tranh chấp tên miền. Việc tìm hiểu nội dung pháp luật Việt Nam về tên miền sẽ đưa ra được cái nhìn tổng quan nhất trong hệ thống pháp luật điều chỉnh, qua đó có thể hình dung được những bất cập vướng mắc trong quá trình quản lý, đăng ký và sử dụng tên miền sẽ được làm rõ tại Chương 2.

CHƯƠNG 2

THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VÀ THỰC TIỄN THỰC HIỆN

PHÁP LUẬT VỀ TÊN MIỀN

2.1. Thực trạng pháp luật Việt Nam về tên miền

2.1.1. Quy định của pháp luật về tên miền

Việt Nam chính thức trở thành thành viên của ICANN vào ngày 20/11/2013 là cơ hội để Việt Nam có thể tham gia nghiên cứu và xây dựng các chính sách liên quan đến tên miền, đảm bảo các khuyến nghị phù hợp với cách thức quản lý và hành lang pháp luật của Việt Nam. Về cơ bản, pháp luật Việt Nam điều chỉnh về đối tượng tên miền dựa trên các chính sách trọng tâm sau:

2.1.1.1. Quản lý tên miền quốc gia Việt Nam

Trung tâm Internet Việt Nam (VNNIC) là đơn vị trực thuộc Bộ Thông tin và Truyền thông là cơ quan có thẩm quyền trong việc quản lý trong lĩnh vực tên miền mà một trong những hoạt động chủ yếu chính là cấp phát tên miền căn cứ theo Quyết định 1198/QĐ-BTTTT về quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Trung tâm Internet. Chính sách quản lý tên miền .vn bao gồm những quy định liên quan đến trình tự đăng ký, cấp phát tên miền .vn và các thủ tục liên quan đến việc tạm ngưng, thu hồi tên miền được quy định tại Thông tư 24/2015/TT-BTTTT quy định về quản lý và sử dụng tài nguyên Internet.

Thứ nhất về đăng ký và cấp phát tên miền .vn

Tên miền .vn do các chủ thể lựa chọn không được có cụm từ xâm phạm đến chính trị, an ninh quốc gia, xâm phạm đến đạo đức, thuần phong mỹ tục và các điều kiện liên quan đến cấu trúc đăng ký tên miền .vn được quy định tại Khoản 2 Điều 6 Thông tư 24/2005/TT-BTTTT. Quy trình đăng ký tên miền được thực hiện như sau:

- Lựa chọn tên miền.
- Chọn nhà đăng ký.
- Nộp hồ sơ đăng ký.

Thứ hai về tạm ngừng hoạt động và thu hồi tên miền .vn

Tạm ngừng hoạt động tên miền là việc dừng đưa một tên miền vào hoạt động trong một thời gian nhất định đến từ quyết định của cơ quan nhà nước có thẩm quyền hoặc yêu cầu từ phía cá nhân, tổ chức. Thu hồi tên miền là việc đưa

tên miền đã được đăng ký sử dụng về trạng thái tự do, chưa sử dụng để các chủ thể khác có nhu cầu thực hiện lại thủ tục đăng ký.

Thứ ba về đấu giá, chuyển nhượng tên miền .vn

Nội dung về đấu giá và chuyển nhượng tên miền .vn được quy định cụ thể tại Quyết định số 38/2014/QĐ-TTg về quy định đấu giá, chuyển nhượng quyền sử dụng kho số viễn thông, tên miền Internet của Thủ tướng Chính phủ.

2.1.1.2 Quản lý tên miền quốc tế

Đối với tên miền quốc tế, ICANN và nhà đăng ký tên miền chính thức (Accredited Registra) của ICANN là nơi cấp phát chính thức thông qua sự liên kết với các Nhà đăng ký tên miền tại các quốc gia – nơi có nhu cầu đăng ký và sử dụng. Việc giám sát hoạt động đăng ký về tên miền quốc tế cũng thuộc thẩm quyền của Bộ Thông tin và Truyền thông mà cụ thể là VNNIC. Vì vậy, về cơ bản, chính sách quản lý tên miền quốc tế có những nét tương đồng với chính sách quản lý tên miền .vn.

Nghị định 27/2018/NĐ-CP Chính phủ cũng bổ sung quy định các nội dung về tiêu chí, nguyên tắc là sở cứ pháp lý bảo vệ quyền lợi quốc gia Việt Nam trong đăng ký, sử dụng tên miền New gTLD và tên miền cấp hai dưới New gTLD; quy định trách nhiệm của Bộ TT&TT trong việc chủ trì, phối hợp với các Bộ ngành, tổ chức của Đảng, cơ quan Nhà nước để thẩm định các yêu cầu đăng ký, sử dụng tên miền New gTLD và tên miền cấp hai dưới New gTLD, thực hiện các biện pháp phản đối với ICANN hoặc các tổ chức quản lý tên miền cấp cao quốc tế trong trường hợp các tổ chức này cho đăng ký các tên miền có thể xâm phạm lợi ích quốc gia theo các tiêu chí đã được Nghị định quy định.

2.1.1.3. Giải quyết tranh chấp tên miền

Tranh chấp tên miền là tranh chấp xảy ra trong trường hợp một chủ thể tiến hành đăng ký tên miền và phát hiện thấy tên miền này đã được sử dụng bởi một chủ thể khác. Hiện nay, hầu hết các quốc gia trên thế giới đều dựa trên chính sách UDRP của ICANN và WIPO phối hợp ban hành để xây dựng chính sách giải quyết tranh chấp riêng cho quốc gia mình. Tuy nhiên, Việt Nam vẫn còn khá chậm chạp trong việc điều chỉnh và hoàn thiện hệ thống pháp luật của mình để kịp thời cập nhật và thích ứng với xu hướng chung của thời đại. Hành lang pháp lý về giải quyết tranh chấp tên miền chủ yếu tập trung tại một số văn

bản quy phạm pháp luật chuyên ngành. Có thể kể đến như Luật CNTT 2006, Nghị định 72/2013/NĐ-CP quy định về quản lý, cung cấp, sử dụng dịch vụ Internet và thông tin trên mạng và Thông tư số 24/2015/TT-BTTTT. Theo đó, tranh chấp tên miền được giải quyết thông qua 3 hình thức: thương lượng và hòa giải, Trọng tài hoặc khởi kiện tại Tòa án.

2.1.2. Đánh giá thực trạng pháp luật về tên miền

2.1.2.1. Bất cập trong quy định về đăng ký và cấp phát tên miền .vn.

2.1.2.2. Bất cập trong quy định pháp luật về tên miền chứa nhãn hiệu.

2.1.2.3. Mâu thuẫn giữa những quy định của pháp luật về tên miền chứa nhãn hiệu.

2.1.2.4. Các vấn đề phát sinh từ việc sử dụng tên miền chứa nhãn hiệu.

2.1.2.5. Thực trạng thiếu các quy định pháp luật về xác định thẩm quyền đại diện của chủ sở hữu tên miền

2.1.2.6 Các vấn đề phát sinh từ quy định cho phép chuyển nhượng quyền sử dụng tên miền

2.1.2.7. Hành lang pháp lý bảo hộ tên miền quốc tế chưa rõ ràng

2.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về tên miền

2.2.1 Thực tiễn đăng ký tên miền .vn tại Việt Nam

Qua một số số liệu được tổng hợp, có thể thấy tuy việc sử dụng tên miền quốc tế tại Việt Nam không được bảo hộ chặt chẽ bằng tên miền .vn nhưng việc sở hữu một tên miền quốc tế hoàn toàn cần thiết cho mục tiêu hội nhập, phát triển ra bên ngoài thị trường ngoại địa của các doanh nghiệp.

2.2.2. Thực tiễn đăng ký tên miền quốc tế tại Việt Nam

Qua một số số liệu ta có thể thấy tuy việc sử dụng tên miền quốc tế tại Việt Nam không được bảo hộ chặt chẽ bằng tên miền .vn nhưng việc sở hữu một tên miền quốc tế hoàn toàn cần thiết cho mục tiêu hội nhập, phát triển ra bên ngoài thị trường ngoại địa của các doanh nghiệp.

2.2.3 Thực tiễn bảo hộ tên miền chứa nhãn hiệu

Qua một số vụ việc thực tiễn thì nhãn hiệu đóng vai trò quan trọng trong chiến lược phát triển kinh doanh của các doanh nghiệp. Do đó, việc sở hữu tên miền chứa nhãn hiệu có ý nghĩa thực tiễn trong việc nhận diện doanh nghiệp cũng như phát triển thị trường kinh doanh. Tuy nhiên, do tên miền không phải

là đối tượng của Luật SHTT nên việc bảo hộ nhãn hiệu sẽ không đồng nghĩa với việc tên miền chứa nhãn hiệu cũng đương nhiên được bảo hộ. Điều này tạo cơ hội cho một số chủ thể thực hiện việc đầu cơ tên miền hay còn gọi là chính sách “đi tắt đón đầu”, tiến hành đăng ký trước những tên miền chứa tên nhãn hiệu mà doanh nghiệp bỏ quên hay lợi dụng cơ hội tên miền chưa nộp phí gia hạn để chiếm lấy tên miền, sau đó tiến hành chuyển nhượng lại cho chủ doanh nghiệp bằng một khoản tiền lớn để kiếm lợi nhuận.

2.2.4. Thực tiễn về bảo hộ tên miền

Hiện nay, tên miền đang trở thành một công cụ góp phần nhận biết nguồn gốc thương mại của doanh nghiệp, sản phẩm, dẫn đến việc xung đột với các quyền sở hữu trí tuệ trước khi có môi trường Internet. Đã có nhiều tranh chấp khi tên miền có thể trùng lặp, gây nhầm lẫn với các nhãn hiệu đang được bảo hộ. Thậm chí, có những chủ thể đã đăng ký hàng loạt tên miền đẹp, trùng tên hoặc tương tự với những nhãn hiệu, tên thương mại nổi tiếng để trục lợi.

Tuy nhiên, việc ra đời Thông tư liên tịch số 14 cũng giúp các cơ quan chức năng có thể gỡ bỏ những tên miền sai phạm, xâm phạm quyền SHTT được bảo hộ dễ dàng hơn trước. Do vậy, đã đến lúc các chủ sở hữu nhãn hiệu phải có ý thức tự bảo vệ bằng cách kịp thời đăng ký nhãn hiệu, tên miền... để giữ chỗ trong sản xuất, kinh doanh. Nếu chậm trễ, rất có thể các tên miền sẽ bị chiếm đoạt, khi đó hoạt động quảng bá thương hiệu sẽ khó thực hiện được, sản phẩm khi đưa ra thị trường cũng bị ảnh hưởng, người tiêu dùng sẽ nghi ngờ về chất lượng, ảnh hưởng đến doanh thu. Bên cạnh đó, nếu xảy ra tranh chấp tên miền, doanh nghiệp sẽ mất nhiều thời gian, tiền và công sức theo đuổi vụ việc. Mặt khác, khi Việt Nam hội nhập sâu rộng với thế giới, việc đăng ký, sở hữu tên miền sẽ giúp các chủ thể không bị thua thiệt, hạn chế các tranh chấp và khẳng định giá trị thương hiệu trong môi trường quốc tế.

KẾT LUẬN CHƯƠNG 2

Nội dung của Chương 2 tập trung vào việc đánh giá các quy định của pháp luật Việt Nam về tên miền cũng như thực tiễn áp dụng pháp luật, qua đó kiến nghị một số giải pháp nhằm hoàn thiện những quy định của pháp luật về tên miền:

Việc thiếu hụt các quy định và một số bất cập phát sinh trong quá trình áp dụng quy định của pháp luật về bảo hộ tên miền đã tạo ra lỗ hổng trong việc bảo vệ quyền sử dụng tên miền cho các cá nhân, tổ chức tham gia vào môi trường này bao gồm: (i) bất cập trong quy định về đăng ký và cấp phát tên miền; (ii) bảo hộ tên miền liên quan đến nhãn hiệu; (iii) sự thiếu hụt các quy định pháp luật về xác định thẩm quyền đại diện của chủ sở hữu tên miền; (iv) bất cập về thừa kế quyền sử dụng tên miền đã được bảo hộ và (v) hành lang pháp lý bảo hộ tên miền chưa rõ ràng.

Thực tiễn áp dụng pháp luật Việt Nam về bảo hộ tên miền chưa thực sự hiệu quả. Điều đó được thể hiện qua các số liệu về đăng ký tên miền .vn và tên miền quốc tế của các doanh nghiệp. Việc các doanh nghiệp chưa ý thức được tầm quan trọng của tên miền là một trong những nguyên nhân khiến tên miền chứa nhãn hiệu rơi vào tay chủ thể khác. Đồng thời, sự mâu thuẫn giữa tên miền là luật SHTT là yếu tố ảnh hưởng đến việc bảo hộ tên miền chứa nhãn hiệu. Một số vụ tranh chấp giữa các nhãn hiệu nổi tiếng là thực tiễn xuất phát từ việc thiếu hụt hành lang pháp lý về bảo hộ tên miền chứa nhãn hiệu.

CHƯƠNG 3

ĐỊNH HƯỚNG, GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ TÊN MIỀN

3.1. Định hướng hoàn thiện pháp luật Việt Nam về tên miền

3.1.1. Hoàn thiện quy định pháp luật đảm bảo quản lý, cấp phát và sử dụng tên miền hiệu quả

Ngoài Luật Công nghệ thông tin 2006, nhà nước ta đã nỗ lực xây dựng và hoàn thiện hành lang pháp lý nhằm quản lý và cấp phát tên miền sử dụng một cách hiệu quả. Trong đó phải kể đến Nghị định số 72/2013/NĐ-CP ngày 15/07/2013 của Chính phủ. Thông tư 24/2015/TT-BTTTT thay thế cho Thông tư số 09/2008/TT-BTTTT ngày 24/12/2015...

3.1.2. Hoàn thiện pháp luật xử lý xung đột giữa tên miền và sở hữu trí tuệ, thiết lập bảo hộ tên miền chứa nhãn hiệu và hạn chế tối đa tranh chấp tên miền

Xung đột giữa tên miền và SHTT từ lâu đã là vấn đề gây tranh cãi đến từ việc các văn bản pháp luật của Việt Nam tồn tại song song hai hướng giải quyết khác nhau, dẫn đến hai cách hiểu khác nhau về tên miền chứa nhãn hiệu. Luật SHTT của Việt Nam đã công nhận hành vi như đăng ký, chiếm giữ quyền sử dụng hoặc sử dụng tên miền trùng hoặc tương tự gây nhầm lẫn với nhãn hiệu, tên thương mại được bảo hộ của người khác hoặc chỉ dẫn địa lý là hành vi cạnh tranh không lành mạnh.

3.1.3. Hoàn thiện quy định pháp luật về tên miền theo chiều hướng phát triển chung của quốc tế, đảm bảo khả năng hội nhập và phát triển

Hiện nay, việc Việt Nam tham gia ký kết Hiệp định thương mại tự do sẽ là cơ hội tạo ra hành lang pháp lý an toàn hơn cho các tên miền quốc gia cấp cao nhất khi việc điều chỉnh sử dụng tên miền nhái là một trong những nội dung điều chỉnh. Do đó, Việt Nam cần sớm hoàn thiện hành lang pháp lý về tên miền để có thể giải quyết một cách hiệu quả các tranh chấp liên quan đến đăng ký và sử dụng tên miền .vn cũng như tên miền quốc tế tại các quốc gia thành viên nói chung và tại Việt Nam nói riêng.

3.2. Nhóm giải pháp hoàn thiện pháp luật về tên miền

3.2.1. Các giải pháp hoàn thiện quy định về đăng ký và cấp phát tên miền

Thứ nhất, bổ sung điều kiện kèm theo nguyên tắc “*đăng ký trước, sử dụng trước*”

Thứ hai, điều kiện đối với chủ thể đăng ký

3.2.2. Các giải pháp hoàn thiện quy định về tên miền chứa nhãn hiệu

Giải pháp giải quyết sự mâu thuẫn giữa tên miền và SHTT từ Điều 130 của Luật SHTT có thể đi theo hai hướng giải quyết như sau:

Thứ nhất, sửa đổi Điều 130, theo đó, loại bỏ điểm d, khoản 1 của Điều này

Thứ hai, công nhận trường hợp tên miền chứa nhãn hiệu là đối tượng thuộc sự điều chỉnh của Luật SHTT và mặc nhiên có xem trường hợp này đồng thời vừa là tranh chấp về tên miền, vừa là hành vi vi phạm hành chính.

3.2.3. Giải pháp hoàn thiện quy định về thẩm quyền đại diện đối với tên miền

Thứ nhất, đối với các chủ thể là tổ chức, việc đặt ra điều kiện về thẩm quyền thực hiện của người đại diện đối với các hoạt động liên quan đến tên miền là một cách để giảm thiểu rủi ro mất tên miền của doanh nghiệp.

Thứ hai, các tổ chức, cá nhân thực hiện hợp đồng nhờ đại diện đăng ký tên miền với tổ chức khác khi đăng ký buộc phải có sự hiện diện của hai bên và bản sao của hợp đồng nhờ đăng ký là tài liệu bắt buộc trong hồ sơ đăng ký tên miền.

3.2.4. Giải pháp hoàn thiện quy định liên quan đến chuyển nhượng quyền sử dụng tên miền

Thứ nhất, như đã đánh giá quy định của pháp luật Việt Nam về chuyển nhượng quyền sử dụng tên miền, từ việc tham khảo Đạo luật ACPA của Mỹ, việc làm rõ yếu tố chiếm dụng tên miền là một trong những điều kiện quan trọng để có thể xác định được việc chuyển nhượng mang tính chất chiếm dụng.

Thứ hai, do quyền sử dụng tên miền được xem là tài sản hợp pháp của cá nhân, tổ chức nên có thể chuyển giao tên miền như là tài sản thừa kế.

3.3. Nhóm giải pháp về tổ chức thực hiện quy định pháp luật về tên miền

3.3.1 Đối với chủ thể quản lý

Thứ nhất, tăng cường phổ biến pháp luật, triển khai các lớp bồi dưỡng về SHTT trong lĩnh vực thông tin và truyền thông, đặc biệt là mối quan hệ giữa SHTT với tên miền cho đội ngũ nhân lực của VNNIC.

Thứ hai, để quá trình thực thi các kiến nghị về mặt lập pháp được thực hiện một cách hiệu quả, việc xây dựng cơ chế hợp tác, liên kết giữa các cơ quan quản lý có thẩm quyền đối với tên miền và nhãn hiệu là hoàn toàn cần thiết.

Thứ ba, tuyên truyền, phổ biến pháp luật về tên miền cũng như những quy định điều chỉnh mới kịp thời cho cả tổ chức, cá nhân.

3.3.2 Đối với các chủ thể đăng ký và sử dụng

Thứ nhất, khi bắt đầu tạo được thương hiệu trên thị trường, các doanh nghiệp thực hiện chính sách “*bao vây tên miền*”, chủ động đăng ký tên miền quốc gia, tên miền quốc tế trong trường hợp có ý định mở rộng thị trường và các tên miền dự phòng khác như tên miền gây nhầm lẫn, tương tự hoặc trùng với nhãn hiệu của mình.

Thứ hai, hiện nay pháp luật Việt Nam chưa có cơ chế bảo hộ tên miền quốc tế rõ ràng nên để tránh xảy ra tình trạng mất tên miền do địa chỉ, thông tin của chủ sở hữu đăng ký tên miền bị thay đổi hay mất, các cá nhân, tổ chức nên đăng ký tên miền tại các Nhà cung cấp tên miền quốc tế uy tín.

Thứ ba, các doanh nghiệp cần chủ động xây dựng các Quy chế liên quan đến việc sử dụng tên miền và đặt ra hạn chế đối với người đại diện doanh nghiệp thực hiện đăng ký tên miền.

Thứ tư, trước thực tế ngày càng nhiều doanh nghiệp bị mất tên miền quốc tế như Trung Nguyên, Bkav, Sacombank... việc tìm hiểu thông tin về UDRP là việc hết sức cần thiết đối với các doanh nghiệp bởi cơ chế giải quyết tranh chấp tên miền quốc tế dựa trên chính sách này.

KẾT LUẬN CHƯƠNG 3

Nội dung của Chương 3 tập trung vào việc định hướng và liệt kê một số nhóm các giải pháp hoàn thiện pháp luật và tổ chức thực hiện pháp luật về tên miền.

1. Nhận thức được tầm quan trọng của tên miền trong thời đại công nghệ, Nhà nước ta đã nỗ lực xây dựng và hoàn thiện hành lang pháp lý nhằm hoàn thiện những quy định của pháp luật về tên miền. Những quy định của pháp luật về tên miền sẽ ngày càng được phổ biến trong giai đoạn hiện nay và giai đoạn sắp tới của thời đại phát triển của công nghệ thông tin và Internet trên toàn cầu trong đó có Việt Nam. Việc nghiên cứu các khía cạnh pháp lý về tên miền cũng như các tranh chấp tên miền sẽ giúp các nhà quản lý có một cái nhìn toàn cảnh về thực tiễn tên miền và tranh chấp tên miền. Từ đó, có thể nghiên cứu, đưa ra các chính sách, giải pháp nhằm hạn chế và giải quyết được các tranh chấp về tên miền trong tương lai.

2. Việc thiếu sót các quy định và một số bất cập trong quá trình áp dụng các quy định của pháp luật về bảo hộ tên miền đã tạo ra một số kẽ hở trong việc bảo vệ quyền sử dụng tên miền cho các cá nhân, tổ chức tham gia vào mối quan hệ này. Từ thực tiễn áp dụng pháp luật Việt Nam về bảo vệ tên miền chưa thực sự hiệu quả

3. Việc kiến nghị hai nhóm giải pháp về những quy định của pháp luật Việt Nam về tên miền được đưa ra dựa trên nhu cầu thắt chặt quá trình quản lý việc đăng ký cũng như sử dụng tên miền nói chung và tên miền chứa nhãn hiệu nói riêng nhằm thiết lập hành lang pháp lý bảo hộ tên miền một cách hiệu quả hơn. Nhóm giải pháp cụ thể hoàn thiện pháp luật về tên miền bao gồm: (i) hoàn thiện quy định về đăng ký và cấp phát tên miền .vn; (ii) giải pháp hoàn thiện quy định pháp luật về tên miền chứa nhãn hiệu; (iii) giải pháp hoàn thiện quy định của pháp luật về thẩm quyền đại diện đối với tên miền và (iii) giải pháp hoàn thiện quy định pháp luật về chuyển nhượng quyền sử dụng tên miền. Nhóm giải pháp

chung về tổ chức thực hiện pháp luật về tên miền hiệu quả bao gồm các nội dung tập trung vào hướng hoàn thiện nguồn nhân lực, phát triển khả năng quản lý và nâng cao tính chủ động đối với hoạt động đăng ký, bảo vệ tên miền với mục tiêu hướng đến chủ thể quản lý và chủ thể sử dụng tên miền.

KẾT LUẬN

Tên miền đóng vai trò rất quan trọng trong việc nhận diện thương hiệu, mang đến những tiềm năng quảng bá thương hiệu, mở rộng thị trường cho doanh nghiệp. Tuy nhiên, tại Việt Nam vẫn còn rất nhiều tổ chức, doanh nghiệp thờ ơ hoặc chưa chú trọng đến tên miền. Điều này dẫn đến việc nhiều người đã “*nhanh chân*” đi trước một bước để đăng ký tên miền mang thương hiệu của tổ chức hay doanh nghiệp nào đó dẫn đến không ít trường hợp thất thoát tên miền hay những vụ tranh chấp đáng tiếc

Việt Nam đang từng bước nỗ lực xây dựng và hoàn thiện hệ thống pháp luật về tên miền với mục đích bảo hộ tên miền một cách chặt chẽ đồng thời bảo vệ quyền sở hữu hợp pháp tên miền cho các chủ thể khác. Tuy nhiên, trong lĩnh vực công nghệ thông tin, kinh nghiệm lập pháp của Việt Nam chưa nhiều dẫn đến thực trạng xảy ra một số bất cập cũng như sự thiếu hụt trong các quy định của pháp luật về quản lý tên miền. Với đề tài khoá luận “Pháp luật về tên miền”, tác giả đã tập trung làm rõ những vấn đề về mặt lý luận cũng như đánh giá thực trạng và thực tiễn sử dụng tên miền, trên cơ sở đó có thể đưa ra kiến nghị hoàn thiện các quy định của pháp luật. Từ những nghiên cứu trên, có thể rút ra những kết luận chính sau đây:

1. Công nghệ thông tin phát triển là cơ hội để các doanh nghiệp tăng cường việc quảng bá nhãn hiệu, dịch vụ mà trong đó tên miền là công cụ đắc lực nhất. Do đó, pháp luật Việt Nam cần phải hoàn thiện hành lang pháp lý về tên miền nhằm quản lý và định hướng phát triển việc sử dụng tên miền hợp lý, theo hướng phù hợp với kinh tế - xã hội của đất nước, tạo ra sự bảo hộ chắc chắn hơn cho tên miền của các chủ thể hợp pháp.

2. Những vấn đề lý luận về tên miền là nội dung quan trọng nhằm làm rõ khái niệm, đặc điểm cũng như tính chất của tên miền. Qua đó khẳng định được tầm quan trọng và vị trí của tên miền đối với việc phát triển kinh doanh của các chủ thể. Do đó, việc nắm được tổng quan pháp luật về tên miền là nền tảng để phân tích, đánh giá những vướng mắc của các quy định pháp luật, từ đó nắm được thực trạng và thực tiễn áp dụng pháp luật về tên miền.

Nội dung của pháp luật về tên miền về cơ bản được chia thành 03 nội dung trọng tâm: (i) chính sách quản lý tên miền quốc gia Việt Nam; (ii) chính sách quản lý tên miền quốc tế và (iii) chính sách giải quyết tranh chấp tên miền.

Tuy nhiên, thông qua việc phân tích và đánh giá những quy định này, Luận văn đã chỉ ra được những điểm bất cập cũng như sự thiếu hụt các quy định liên quan đến các vấn đề phát sinh trong quá trình cấp phát và sử dụng tên miền bao gồm: (i) bất cập trong quy định về đăng ký và cấp phát tên miền; (ii) bất cập trong quy định về tên miền liên quan đến nhãn hiệu; (iii) sự thiếu hụt các quy định về xác định thẩm quyền đại diện của chủ sở hữu tên miền; (iv) các vấn đề phát sinh từ việc chuyển nhượng quyền sử dụng tên miền; (iv) các vấn đề phát sinh từ việc chuyển nhượng quyền sử dụng tên miền và (v) hành lang pháp lý bảo hộ tên miền quốc tế chưa rõ ràng. Đồng thời, Luận văn đã thu thập và đánh giá được những số liệu đề cập đến thực tiễn áp dụng những quy định của pháp luật Việt Nam về tên miền, là cơ sở để định hướng được những kiến nghị nhằm hoàn thiện hệ thống pháp luật Việt Nam trong lĩnh vực này.

3. Việc hoàn thiện những quy định của pháp luật Việt Nam về tên miền được xây dựng dựa trên nhu cầu bảo hộ tên miền của các chủ thể, giảm thiểu tối đa các tranh chấp gây tổn kém chi phí cho các bên tham gia. Hướng hoàn thiện được chia thành 02 nhóm giải pháp chung và cụ thể liên quan đến lĩnh vực lập pháp và về mặt tổ chức đối với chủ thể quản lý và chủ thể sử dụng tên miền.

Với mong muốn được đưa ra giải pháp hoàn thiện hệ thống pháp luật về bảo hộ tên miền, Luận văn đã tập trung làm rõ cơ sở lý luận về tên miền cũng như tóm tắt lại những nội dung cơ bản nhất của pháp luật về tên miền nói chung và pháp luật Việt Nam nói riêng. Từ đó nêu ra được các điểm bất cập và thiếu hụt của các quy định pháp luật về tên miền, đồng thời vận dụng những kinh nghiệm của các quốc gia khác trong việc quản lý tên miền, từ đó đề xuất hai nhóm giải pháp cụ thể để khắc phục những vướng mắc liên quan đến quá trình bảo hộ tên miền của các chủ thể tham gia. Bên cạnh đó, vẫn còn nhiều khía cạnh và vấn đề pháp lý cần được tiếp tục nghiên cứu và làm sáng tỏ. Tuy nhiên, trong phạm vi đề tài nghiên cứu, Luận văn chỉ tập trung vào những quy định của pháp luật liên quan đến việc đăng ký, sử dụng, quản lý tên miền và lợi ích cho các chủ thể liên quan. Những vấn đề pháp lý liên quan đến tên miền khác sẽ là nền tảng để tác giả tiếp tục nghiên cứu sau này và đưa ra ý kiến nhằm hoàn thiện hành lang pháp lý về tên miền.

